

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir

Türkiye'nin Döngüsel Ekonomiye Geçiř Potansiyelinin Deđerlendirilmesi için Teknik Destek Projesi

EuropeAid/140562/IH/SER/TR

Yeşile Dönmek

Ceren řahin
evre Yüksek Mühendisi
Antalya Muratpaşa Belediyesi
İklim Deđerliřikliđi ve Sıfır Atık Müdürü

Faaliyet 3.2.1 Alternatif Toplama Modellerinin Deđerlendirilmesi alıştayı
29-31 Mayıs 2024
Samsun

YEŞİLE DÖNMEK

Yaşamak için kum zambağını yaşatalım.

ANTALYA MURATPAŞA BELEDİYESİ

Çevreci Komşu Kart ve Bağımsız Atık Toplayıcısı Projeleri

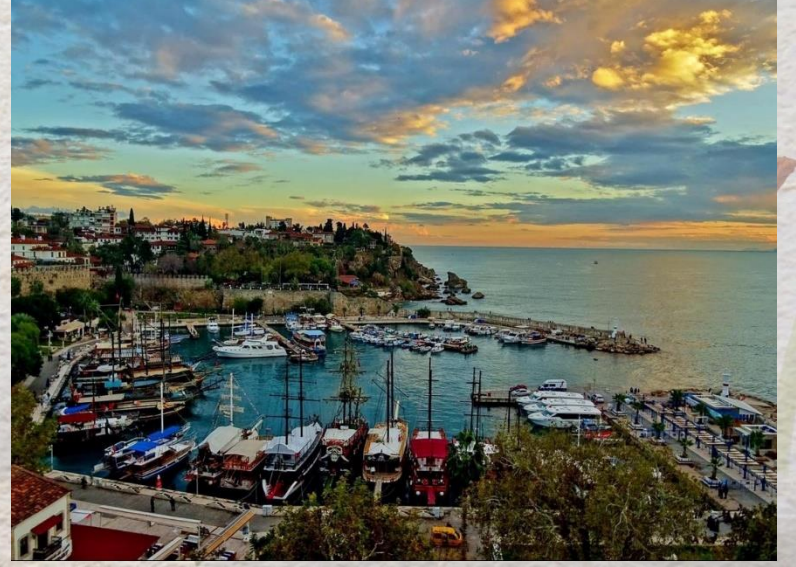

Yaşamak için kum zambağını yaşatalım.

Antalya ve Muratpaşa Hakkında

Deniz, güneş, doğa, kültür ve tarihin bütünleştiği bir şehir olan Antalya, **2 milyon 688 bin** nüfusuyla Türkiye'nin en kalabalık beşinci şehridir. Şehrin yüzölçümü 20.177 km²'dir. Türk Riviera'sı olarak adlandırılan ve turizmin başkenti olarak nitelendirilen Antalya kıyılarının uzunluğu 630 km'yi bulur. İlde km²'ye 130 kişi düşmektedir.

521 bin nüfusuyla yoğunluğun en fazla olduğu Muratpaşa ilçesi 55 mahalleden, yaklaşık **130 bin haneden** oluşmaktadır. İlçe sınırlarında yaklaşık 140 bin işyeri, 446 turistik otel, pansiyon ve tesis bulunmakta olup, 61 bin yatak kapasitesine sahiptir. 20 km kıyı uzunluğuna sahip ilçede Mavi Bayrak Ödüllü 14 plaj bulunmaktadır.

Yaşamak için kum zambağını yaşatalım.

ATMA

biriktir

KAZANALIM

Yaşamak için kum zambağını yaşatalım.

1. PROJE BİLGİLERİ

1.1 Projenin amacı

- Çevreci Komşu Kart projesi ile; geri dönüşüm atıklarını ödüllendirme sistemi ile hanelerde ayrıştırıp sokakta toplayarak aile bütçesine ve ülke ekonomisine kazandırmak,
- Geri dönüştürülebilir atıkların, diğer atıklardan ayrı biriktirilmesi ile evsel atıkların taşıma ve bertaraf maliyetlerini düşürerek kamusal fayda oluşturmak,
- Çevreyi ve doğal kaynakları korumak amaçlanmaktadır.

Yaşamak için kum zambağını yaşatalım.

1.2 Projenin hedefi

'Atma, biriktir, kazanalım' sloganıyla yola çıkılan Çevreci Komşu Kart Projesi'yle, her haneyi ve her bireyi esas alarak, hanede ayrıştırmayı teşvik etmek, bu sayede geri dönüşümün bir alışkanlık, kültür olarak hayatın parçası haline gelmesini sağlamak hedeflenmiştir.

ATMA
biriktir
KAZANALIM

Yaşamak için kum zambağını yaşatalım.

1.3 Proje bütçesi, bütçe hangi kaynaklardan karşılandı?

Çevreci Komşu Kart projesinde, kart dağıtım operasyonu dışında oluşan tüm maliyetler, sözleşmeli lisanslı firmalar tarafından karşılanmaktadır.

- Toplama, taşıma ve ayrıştırma maliyetleri (araçlar ve personel)
- Atık toplama ekipmanı temin ve bakım giderleri,
- Ödüllerin karşılanması,

vb. giderler firmalar tarafından karşılanmaktadır.

Yaşamak için kum zambağını yaşatalım.

1.4 Proje ortakları kimlerden oluşuyor?

FAYDALANICI: Vatandaş - Haneler → Muratpaşa ilçe sınırlarında yaşayan, atığı kaynağında ayırıştıran kişi,

UYGULAYICILAR: Atık Toplama Şirketleri → Atığı toplayan, ayıran ve Türk Lirası olarak karşılıklarını finanse eden şirketler,

- Ambalaj atıkları Çevmak Geri Dönüşüm,
- Tekstil atıkları AJ International Group,
- Bitkisel atık yağlar DG Doğru Kazanım,
- Atık elektrikli ve elektronik eşyalar Sefalılar Hurdalık

DESTEKLEYEN: Yetkilendirilmiş Kuruluş → Atık toplama ekipmanını sağlayan kuruluş,

Yaşamak için kum zambağını yaşatalım.

1.5 Proje ortakları kimlerden oluşuyor?

İŞBİRLİKLERİ: Üye İş Yerleri → Çevreci Komşu Kart'a indirim kampanyası düzenleyen anlaşmalı firmalar

YAZILIM: Çevreci Komşu Kart sistemi Türk Elektronik Para A.Ş. tarafından hazırlandı. Sistemle uyumlu akıllı kartlar ise belediye tarafından satın alınarak sisteme katılan vatandaşa ücretsiz dağıtıldı.

YÖNLENDİRME KOMİTESİ: Belediye Şirketi → Harcama kısmının kontrolünü sağlayan belediye şirketi,

BELEDİYE → Sistemin denetimini ve kontrolünü sağlayan kurum.

Yaşamak için kum zambağını yaşatalım.

2. PROJENİN UYGULANMASI

2.1. Proje faaliyetleri / süreçler

2015 yılında, Türkiye'nin ilk ve tek ödüllü geri dönüşüm projesi Çevreci Komşu Kart ile ilgili fizibilite çalışmaları yapıldı, projenin yazılım süreci başladı.

2018'de elektronik atıklar da proje kapsamında toplanmaya başladı.

2019'da bitkisel atık yağlar da projeye dahil edildi.

Marketten giyime birçok sektörde indirimler sunan Çevreci Komşu Kart indirimlerine 2022 yılında sağlık hizmetleri de dahil oldu.

Nisan 2016'da, 2 pilot mahallede, ambalaj atıklarının toplanmasıyla, proje uygulanmaya başladı.

2017 yılı itibariyle, Muratpaşa ilçesinin 55 mahallesinde uygulanmaya başladı.

Antalya Valiliği ile ortak proje uygulaması kapsamında Ekim 2020 itibariyle kamu kurumları da projeye dahil edildi.

2021'de tekstil atıkları da projeye dahil edildi. Çevreci Komşu Kart, 'para kart' özelliği kazandı. Biriken TL'ler, artık üye iş yeri sınırı olmadan banka pos cihazı olan her yerde, online alışverişlerde harcanabiliyor. ATM'lerden nakit olarak çekilebiliyor.

Yaşamak için kum zambağını yaşatalım.

2.2 Projenin uygulama alanı olan il/bölge/sektöre ilişkin ihtiyaçlar ve/veya sorunlarıyla olan ilişkisi

- Toplamanın hane bazlı gönüllük esasına dayalı olması,
- Cezai müeyyidelerin uygulanmaması,
- Geri dönüşüme katılım oranlarının düşük olması,
- Ekonomik kazancın atığın gerçek sahibine ulaşmaması

gibi sebepler, Çevreci Komşu Kart projesinin uygulanmasını zorunlu hale getirmiştir.

2.3 Proje uygulama yöntemi ve çıktılar (Erken çıktılar/beklenen çıktılar/nihai çıktılar)

Çevreci Komşu Kart Projesi:

1. Atıkların ayrıştırılması,
  2. Atıkların teslim edilmesi,
  3. TL yüklenmesi,
  4. TL harcanması,
- şeklinde dört adımda gerçekleşmektedir.

Projenin başlangıcından bugüne kadar yaklaşık **21 bin** haneye Çevreci Komşu Kart dağıtılmış olup **23 bin 536 ton** geri dönüştürülebilir atık toplanmıştır, toplanan bu atıkların karşılığı **10 milyon 722 bin TL** kartlarına yüklenmiştir.

Yaşamak için kum zambağını yaşatalım.

3. SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK

3.1. Projenin sürdürülebilirliği

Sürdürülebilir çevre ve sürdürülebilir dünya hedefiyle, geri dönüştürülebilir değerli atıklarının, geri dönüşüm sürecinin 360° olarak kurgulandığı projede herkes kazanmaktadır. Toplumun temel yapı taşı aileden başlayarak Antalya'nın, Türkiye'nin ve dünyanın kazandığı proje, benzerlerinden farklı olarak etrafımızı saran geri dönüştürülebilir değerli atıkların, kaynağında ayrıştırılması ve hanelerde Çevreci Komsu Karta TL yüklenmesi, yüklenen TL'lerin alışverişe dönüştüğü bir döngü ile sürdürülebilirliği sağlanmaktadır. Kazan-kazan mantığı ile işleyen projemiz ile, hem doğa hem insan kazanmakta ve kurulan sistem ile, atıklar çevreye zarar vermeden toplanarak ekonomiye kazandırılmaktadır.

Yaşamak için kum zambağını yaşatalım.

3.2. Riskler / Kısıtlar

(Proje yazım, kabul ve uygulama süreçleri içinde hangi kısıtlarla karşılaşıldı? Projeye nasıl yön verildi?)

- Ekonomik gelişmeler, atık piyasasındaki değişkenlik sıklığı, yazılım ve donanım maliyetlerinin yüksek olması, teknik servis ağının yetersizliği.
- Tüm bu olumsuzluklara rağmen projemiz 2016 yılından itibaren kendini geliştirerek uygulanmaya devam etmektedir.

Yaşamak için kum zambağını yaşatalım.

3.3. Avantajlar / Projenin üstünlükleri

(Kimin için, hangi alanlarda, hangi katkıları sağlayacak/sağladı?)

- **'Atma, biriktir, kazanalım'** sloganıyla Nisan 2016'da başlanılan proje ile geri dönüşüm, bir alışkanlık, kültür olarak Muratpaşa'da hayatın parçası haline gelmeye başladı.
- Geri dönüştürülmüş malzemeler, çeşitli ürünlerin üretim aşamasında ikincil hammadde olarak kullanılmaktadır. Böylece doğal kaynaklarımız daha az kullanılarak, doğaya katkı sağlanmış olundu.
- Doğanın ve çevrenin korunumu hedeflenerek geri dönüştürülebilir her türlü atığı değerlendirdiğimiz bu proje ile milli kaynaklarımızın korunmasına ve ev ekonomisine ciddi katkılar sağlanmış oldu.

Yaşamak için kum zambağını yaşatalım.

8 yılda 7 ödülle taçlandırıldık

- * 2022 yılında İkinci Yüzyıl Derneği Yerel Yönetim Proje Ödülü
- * 2020 yılında Türkiye Belediyeler Birliği,
Belediyeler İçin Sıfır Atık Fikir ve Proje Uygulama Yarışma Ödülü
- * 2020 yılında Şehir Ödülleri Türkiye / Artvin
- * 2020 yılında Türkiye Sağlıklı Kentler Birliği,
Sağlıklı Şehirler En İyi Uygulama Yarışması Jüri Özel Ödülü / İzmir
- * 2018 yılında 2. Uluslararası Şehir, Çevre ve Sağlık Kongresi
Jüri Özel Ödülü / Kapadokya
- * 2018 yılında Uluslararası Akıllı Şehirler Konferansı,
Akıllı Şehirlerde Sıra Dışı Başarı Hikayesi Ödülü / Ankara
- * 2017 yılında Akdeniz Üniversitesi Çevre Hizmet Ödülü / Antalya

Yaşamak için kum zambağını yaşatalım.

4. PROJE YAZIMI VE UYGULAMAYA DAİR ÖNERİLERİMİZ?

- Çevreci Komşu Kart proje yazılımının ortak bir yazılım olarak kabul edilmesi,
- Bu yazılımın tüm belediyeler tarafından kullanılması,
- Bu sayede atık kayıt veri sisteminin oluşturulması.

Yaşamak için kum zambağını yaşatalım.

BAĞIMSIZ ATIK TOPLAYICISI PROJESİ

Yaşamak için kum zambağını yaşatalım.

5. PROJE BİLGİLERİ

T.C. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından 28.03.2022 tarih ve 2022/6 sayılı Atık Toplayıcıları Genelgesi yayımlanmıştır.

Yayımlanan genelgenin Madde 1 hükmüncü 01.09.2022 tarih ve 332 sayılı Belediyemizin Meclis Kararı ile 'Bağımsız Atık Toplayıcılarının Çalışmalarına İlişkin Usul ve Esaslar' yürürlüğe girmiştir.

Yürürlüğe girmiş olan usul ve esaslar kapsamında Bağımsız Atık Toplayıcısı projesi hazırlanmıştır.

Yaşamak için kum zambağını yaşatalım.

5. PROJE BİLGİLERİ

5.1 Projenin amacı

- Bağımsız Atık Toplayıcısı projesiyle, ilçe sınırları dahilinde, atık toplayıcıları tarafından düzensiz olarak toplanan ambalaj atıklarının belediye toplama sistemine entegre edilmesi ve atıkların kayıt altına alınması;
- Ambalaj atıklarını, Çevreci Komşu Kart projesi ile mahalle için belirlenmiş gün ve saatlerde atık araçlarımıza teslim edemeyen vatandaşların, zamana bağlı kalmadan ambalaj atıklarını geri dönüşüme kazandırması;

Yaşamak için kum zambağını yaşatalım.

5. PROJE BİLGİLERİ

5.1 Projenin amacı

- Geri dönüştürülebilir atıkların, diğer atıklardan ayrı biriktirilmesi ile evsel atıkların taşıma ve bertaraf maliyetlerinde düşüğe neden olarak kamusal fayda oluşturma,
- Çevrenin ve doğal kaynakların korunması,
- Bağımsız atık toplayıcılarının çalışma koşullarının iyileştirilmesi amaçlanmaktadır.

Yaşamak için kum zambağını yaşatalım.

5. PROJE BİLGİLERİ

5.2 Projenin Uygulama Şeması

Ambalaj atığı,
Çevreci Komşu Kart,
TC kimlik kartı, RFID
kart özellikli kartlar ile
akıllı otomata atılır.

Bağımsız atık
toplayıcılarının getirdiği
ambalaj atıklarının
yazılım üzerinden
veri kayıtları yapılır.

Haneler
ve
İşletmeler

Akıllı
Otomat

Bağımsız
Atık
Toplayıcısı

Atık Kabul
Merkezi

Geri
Dönüşüm
Tesis

Ambalaj
atıklarının
kaynağında
ayrı
biriktirilmesi

Ambalaj
atıklarının
biriktirildiği yer

Verilen bağımsız
atık toplayıcısı
kartı ile akıllı
otomatı açıp
ambalaj atığını alır

Toplanan ambalaj
atıklarının getirilip
ayrıştırıldığı yer

Yaşamak için kum zambağını yaşatalım.

TEŐEKKÜR EDERİM...

CEREN ŐAHİN

*Çevre Yüksek Mühendisi
Antalya Muratpaşa Belediyesi
İklim Değişikliği ve Sıfır Atık Müdürü*

cerensahin@muratpasa-bld.gov.tr

Yaşamak için kum zambağını yaşatalım.

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir

Teşekkürler.

Türkiye Döngüsel Ekonomi

IPACevre

@turkiyedonguseleekonomi

@ipa.cevre

@trdonguseleko

@ipacevre

Türkiye Döngüsel Ekonomi

IPA Çevre/Environment TÜRKİYE

Türkiye Döngüsel Ekonomi

IPA Çevre

dongusel.csb.gov.tr

